

Posudek na bakalářskou práci Jaroslava Mrňávka *Deníky mého dědečka: analýza pramene pro dějiny každodennosti*. Praha, FHS UK 2011. 52 stran

Co se týče volby tématu a jeho originality autor si vybral v české historiografii poslední dobou poměrně populární téma, které je ovšem zpracováváno spíše historiky a historičkami moderních a bohužel (až na výjimky) nikoliv soudobých dějin. Právě proto je nutno výběr tématu velmi kvitovat, zvláště se autorovi dostalo nejen jedinečné možnosti pracovat zároveň na dějinách, k nimž ho pojí rodinný vztah, ale zároveň seznámit prostřednictvím této práce s unikátním pramenem pro studium vztahu „velkých“ a „malých“ dějin a též dějin každodennosti.

K charakteristice využití pramenné základny je možné říci, že autor pracuje především s pozůstalostí svého dědečka, která mu byla nedávno předána od jeho rodičů. V prvé řadě se jedná o fond padesáti (dosud) nalezených deníků, vedených pravidelně den po dni (zhruba mezi lety 1930–1980). Dále pak pracuje s dalšími dokumenty jako jsou výstřižky z novin, účty, úřední smlouvy, koncepty dopisů, básně, fotografie apod. Mezi dalšími prameny je možné jmenovat doplňkové rozhovory s příbuznými, které autor za účelem doplnění pramenné palety pořídil. Pro budoucí bádání se nabízí pátrání po dalších materiálech archivní provenience.

Významnou oporou byla autorovi také odborná literatura, jednak metodologického ražení (zejména o problematice deníků a memoárové literatury) a dále pak o době samotné. Pro budoucí doplnění se jeví jako vhodné zařadit pro případnou komparaci i některé tituly vydaných deníků (např. O. Odložilík, P. Juráček apod.), díla vzpomínkového charakteru a též některé další tituly pramenných edic a odborné literatury (edice pramenů k dějinám Pražského jara, práce o dějinách květnového povstání 1945 od S.Kokošky nebo regionální studie Z. Jelínka či práce o poválečném osídlování). Nicméně i v této podobě se jeví korpus pramenů i využití literatury jako funkční a pro tento formát práce dostačující.

Co se týče struktury práce, ta se skládá z osmi částí. V prvních čtyřech kapitolách autor podává na základě dosavadní literatury přehled náhledu na problematiku deníků a memoárové literatury, zároveň s charakteristikou, co je možné z těchto pramenů získat pro studium dějin každodennosti. Dále pak ve zkratce přibližuje, kterak postupoval se deníky svého děda i on sám. Jedinou, o to však zásadnější výtkou, může být k těmto pasážím fakt, zdali autor neměl daná teoretická pojednání více propojit se svými vlastními analýzami k tématu, navíc když se někde obecná pojednání týkají spíše (ženských) deníků 18. a 19. století (např. kapitola Tělo a gender).

Další část je pak věnována životopisné skice autorova děda a jeho rodiny, kde je na základě doposud shromážděných pramenů rekonstruován jeho život na pozadí doby. Velmi vhodně je zde zároveň využita metoda orální a to s cílem zachytit jinými dokumenty nezmapované stránky života jeho hlavního hrdiny. Malou výtkou by opět byla skutečnost, že se tak mohlo udát s větší mírou využití „autorského“ textu a nikoliv pouze citací z rozhovorů.

Následná část je pak stěžejní, neboť se týká analýzy deníků jako pramene pro poznání nedávné minulosti. Vzhledem k rozsahu deníků byly pro dokreslení zvolena analýza reflexe vybraných dějinných událostí a jejich srovnání s odbornou literaturou (15. březen 1939, období tzv. heydrichiády, 5. květen 1945 a 21. srpen 1968). V opět v ne příliš rozsáhlé kapitole, která by si určitě zasloužila rozšíření, se pak autor snaží interpretovat své závěry. Dovádí ho k názoru, že vybrané události rozhodně nevstoupily do dědova života natolik, jak by se mohlo na první pohled zdát.

Jazykové a stylistické zpracování působí poměrně vyzrálým dojmem a rozhodně převyšuje standart bakalářské práce. Celkově je možné říci, že autorovi se i přes výše uvedené výtky podařilo splnit předsevzaté cíle a jako velký příslib do budoucna se nabízí zpracování rodinné historie (potažmo biografie) na pozadí doby.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji známkou na pomezí stupňů 1 (výborně) a 2 (velmi dobře) v závislosti na kvalitě ústní obhajoby.

V Praze 28. 8. 2011

PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.